

POUŽITÁ LITERATURA

Knihy:

Tatar costume – M. Zavyalova Turan 1996 Kazaň
Tatarské tkaniny – Tkayectbo tatap – 1996 Kazaň
Slovník cizích slov – Dr. L. Rejman SPN – 1966 Praha
Století módy – Ch. Seelingova SLOVART – 2000 Kolín n. R.
Dějiny umění – J. Špaček ARGO – 1998 Praha

Časopisy:

UOMO BOOK 2002/2003
COLLEZIONI DONNA 2002

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

obor 3107R

Textilní a oděvní návrhářství

BYTOVÉ TEXTILIE

(INTERIOR TEXTILES)

Martina Mikešová

KDE 175

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146060018

Vedoucí práce: Mgr. Dana Pejchalová

Konzultant: Doc. Emilie Frydecká akad. mal.

Rozsah práce a příloh:

Počet stran: 47

Počet obrázků: 17

Počet příloh: 7

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro **Martina MIKEŠOVÁ**
obor 3107 R - textilní a oděvní návrhářství

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb. o vysokých školách a ve smyslu studijních předpisů pro bakalářské studium určuje toto zadání bakalářské práce :

Název tématu : **Bytové textilie**

Zásady pro vypracování :

1. Úvod – inspirační zdroje.
2. Pletenina, tisk, přikrývky.
3. Vlastní návrh – realizace.
4. Skici, návrhy, rozměry.
5. Obrazová dokumentace.
6. Závěr – zhodnocení , přínos, změny od původního návrhu a proč.

Rozsah grafických prací :

Rozsah průvodní zprávy : cca 25 stran

Seznam odborné literatury :

Kovář,R.: Teorie pletení, skripta, 1986

Kovář,R. – Dragerová,E.: Technologie pletení a proplétání, skripta, 1985

Krebsová,M. – Kvapil,M.: Technologie zušlechťování textilií, skripta, 1990

Barnard,N.: Velký průvodce útulným domovem

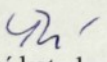
Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Dana Pejchalová

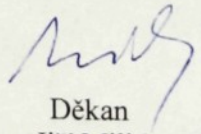
Konzultant : Doc. Emilie Frydecká, ak.mal.

Zadání bakalářské práce : 4.10.2002

Termín odevzdání bakalářské práce : 26.05.2003

Vedoucí katedry
Ing. Renata Štorová, Csc.

Děkan
Prof. Ing. Jiří Militký, Csc.

V Liberci dne 7.4.2003

A N O T A C E

Téma mé bakalářské práce jsou bytové textilie. Řešila jsem využití pleteniny a tisku v bytovém textilu.

Celá kolekce se skládá ze tří přikrývek a patnácti polštářků. Dvě přikrývky a devět polštářků je pletených, doplňuje je jedna přikrývka tkaná a šest tkaných polštářků.

Jako materiál na pletené přikrývky jsem zvolila bavlněnou přízi, ze které jsem zhotovila strojovým pletením oboulící pleteninu.

Tkaná přikrývka, potištěná geometrickým vzorem doplňuje a zároveň kontrastuje celé kolekci. Je zhotovena z bavlněné tkaniny a barevně koresponduje s pletenými přikrývkami.

Polštářky vždy vycházejí ze vzoru a způsobu vyhotovení jednotlivých přikrývek.

Celá kolekce je inspirována hrou, dětskými kostkami a slouží k odpočinkovým účelům.

Barvy jsou přírodní, laděné do hnědých tónů, doplněné červenohnědou barvou.

The topic of my bachelor thesis are interior textiles. I concentrated on the solutions for the use of knitted fabrics and print for the textiles.

My project collection consists of three blankets and fifteen pillows cases. Two blankets and nine pillows are knitted, the rest of collection (one blanket and six pillows) is woven.

As a material for my knitted blankets, I selected a cotton yarn which I made into a reversible knitted fabric using a knitting machine. The woven blanket has a geometric pattern print and it both complements and contrasts with the rest of the collection. It is made of cotton fabric and its colour corresponds with the knitted blankets.

The pillow cases patterns and the ways the pillows are produced always match the individual blankets.

The whole collection is inspired by games and children's toy blocks and is designed for leisure time.

The colours are natural, based on the shades of brown, completed by a redish-brown colour.

P r o h l á š e n í

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci
vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Liberci dne 20. 5. 2003

Martina Mikešová

Věnování

Celou bakalářskou práci bych chtěla věnovat mojí zesnulé matce.

P.S. Doufám, že se díváš, mami!

OBSAH

1. ÚVOD

2. TEORETICKÁ ČÁST

- 2.1 Definice pojmů, vztahujících se k danému tématu
 - 2.1.1 Pletenina
 - 2.1.2 Tkanina
 - 2.1.3 Barvení
 - 2.1.4 Tisk
 - 2.1.5 Odpočinek

3. NÁVRH ŘEŠENÍ A JEHO ZDŮVODNĚNÍ

- 3.1 Odpočinek a příkrývky
- 3.2 Pletenina, tisk a materiál
- 3.3 Inspirace a využití
- 3.4 Barevné řešení

4. REALIZACE ŘEŠENÍ

- 4.1 Pletená příkrývka proplétaná a polštářky
 - 4.1.1 Popis zvoleného materiálu
 - 4.1.2 Postup vyhotovení
- 4.2 Pletená příkrývka sešívaná a polštářky
 - 4.2.1 Popis zvoleného materiálu
 - 4.2.2 Postup vyhotovení
- 4.3 Tištěná příkrývka a polštářky
 - 4.3.1 Popis zvoleného materiálu
 - 4.3.2 Postup vyhotovení
- 4.4 Rozměry příkrývek a polštářků
- 4.5 Návrhy

5. ZÁVĚR

6. POUŽITÁ LITERATURA

7. PŘÍLOHY

- 7.1 Fotodokumentace práce
- 7.2 Ukázka použitého materiálu

MOTTO: „Když spíš, spi; když vstáváš, vstávej; když jíš, jez; když pracuješ, pracuj ...“

(staré pravidlo zenového buddhismu)

1. ÚVOD

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila příkrývky. Proč právě příkrývky? Myslím si, že v dnešní uspěchané době spoustu lidí zapomíná na odpočinek. (Ani já nejsem výjimkou.) Pořád se za něčím honíme, něco budujeme, ale zapomínáme dobít naši vydanou energii.

Každý bychom se měli naučit najít si alespoň chvílku pro sebe. Měli bychom si vytvořit ve svém bytě místo, kde nám bude příjemně, které bude jen pro nás. Obklopit se příjemnými věcmi a oddávat se vytouženému odpočinku. Nesmíme zapomínat na to, že nejsme žádní nerozbitní roboti, ale že lidské zdraví je křehké a každý má pouze jedno jediné.

Sáhneme-li po knize, budeme-li sledovat televizi či nerušeně poslouchat oblíbenou hudbu, záleží pouze na naší volbě a současné náladě. A právě k této libé činnosti nám poslouží naše kolekce příkrývek. Na tištěnou příkrývku si můžeme lehnout, do pletené příkrývky zachumlat a obklopit se spoustou polštářků a vytvořit si tak příjemné prostředí na lenošení. Nebo příkrývky můžeme použít jako přehozy přes křeslo či pohovku. Záleží jen na naší fantazii.

Celá kolekce je laděna do přírodních barev, nejčastěji se tu objevují odstíny hnědé, které přecházejí až po červenohnědou, vše je doplněno pastelovou barvou s nádechem do starorůžové.

V práci jsem vycházela z jednoduchých geometrických tvarů. Vzpomněla jsem si na dětství, na čas radovánek a her a na nejvíce používanou hru, kterou byly bezesporu kostky.

Na výrobu přikrývek jsem využila strojovou pleteninu, kterou jsem sama vytvořila, nabarvila a ručně sešila, dále jsem použila bavlněnou tkaninu a ruční tisk.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Definice pojmů, vztahujících se k danému tématu

V této části bych se chtěla věnovat pojmům a technologiím, které jsou v práci použity. V samotném textu se k nim budu vracet pouze v odkazech a nebudu již rozebírat jejich významy, výpočty apod.

2.1.1 Pletenina

Každá pletenina je definována spoustou vlastností. V této kapitole se zmíním jen o některých vlastnostech, kterých jsem využila v mojí práci. O ostatních vlastnostech pleteniny a jejich rozdělení se můžete dočíst ve skriptech /1 a 2/.

Pletenina - je plošný textilní útvar, který vznikne prostorovým provázáním nitě pletařskou technikou.

Principy pletení: zátažné

osnovní

Zátažná pletenina - vzniká vzájemným provázáním jedné nitě v horizontálním směru (ve směru řádků)

Dvoulůžkový plochý zátažný pletací stroj - plete zátažnou pleteninu. Je to stroj s jednotlivě pohyblivými jehlami. Má dvě sestavy jehel typu oboulícního. Na předním lůžku (z hlediska pozorovatele) se tvoří lícní a na zadním lůžku rubní sloupky.

Jemnost - dělení stroje - je počet jehelních roztečí (jehel) na jednotku délky. Nejběžnější číslování je

anglické - to je počet jehelních roztečí na 1 anglický palec (1 palec = 25,4 mm)

Skaná příze - vzniká vzájemným zakroucením dvou nebo více jednoduchých nití.

Družená příze - spojení dvou i více přízí bez zákrutu

Jemnost příze - základní parametr pro popis příze, udává sílu příze. Hmotnostní způsob udává kolik hmotnostních jednotek připadne na určitou délku, vyjadřuje se v jednotkách tex (g/km). Vypočítá se ze vztahu: $T = m/l$ (kde T je jemnost v texech, m je hmotnost v gramech a l je délka příze v kilometrech). Délkový způsob vyjadřuje jaká délka přísluší na jednotku hmotnosti, vyjadřuje se v čísle metrickém (m/g). Vypočítá se ze vztahu: $čm = l/m$ (kde $čm$ značí jemnost v čísle metrickém, l je délka v metrech a m je hmotnost v gramech).

Zátažná oboulícní pletenina hladká - lícní i rubní sloupky se střídají v poměru 1 : 1, pletenina je v příčném řezu zprohýbaná, lícní sloupky vystoupí dopředu a rubní se schovají za nimi. Příčná tažnost pleteniny je zvětšená.

Očko - základní pletařský útvar

Lícní strana očka -

Rubní strana očka -

GEOMETRIE PLETENIN

Hustota sloupků úpletu H_s - udává počet sloupků pleteniny připadajících na vzdálenost 100 mm. U oboulícních úpletů je vhodné udávat ji jako součet hustot sloupků lícních a rubních.

Hustota řádků úpletu $H_{\check{r}}$ - udává počet řádků pleteniny na 100 mm.

Celková hustota (plošná) H_c - udává počet oček v ploše 100 x 100 mm. Platí, že $H_c = H_s \times H_{\check{r}}$.

MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLETENIN

Tažnost - nejtypičtější vlastností pleteniny, zaručuje přizpůsobivost pleteného výrobku pohybům nositele

Pružnost - schopnost pleteniny vrátit se po napnutí do původního tvaru

Stáčivost - nepříjemná vlastnost některých pletenin. Je to projev elastické deformace zapletených nití. Nejvíce se stáčí zátažné a osnovní jednolícní pleteniny.

Rozměrová stabilita - ovlivňuje výrazně použitelnost a užitné vlastnosti pleteniny. Je jednou z nepříjemných vlastností pletenin. Úplet se často nachází v nestabilním stavu, kdy má tendenci k samovolným tvarovým změnám (srážení, protažení), ke kterým dochází v průběhu používání výrobků z pletenin, resp. ve stavu kdy se bude deformovat při určité manipulaci (např. při praní). Stav po praní, zejména vícenásobně opakovaném, se nejvíce blíží stavu úplné relaxace, tj. stavu, kdy má pletenina minimální obsah

vnitřní deformační energie a tudíž nejmenší tendenci ke tvarovým změnám a největší tvarovou stabilitu.

Paratelnost - nežádoucí vlastnost ve směru sloupku, která nepříznivě ovlivňuje zpracovatelnost i užité vlastnosti pleteniny. Jedná se o pouštění oček v důsledku přetržení nitě, či nezapleteného oka, to se ve sloupku postupně uvolní při namáhání pleteniny, aniž by byla niť poškozena. Každá pletenina musí být zajištěna proti páráni na horním okraji pleteniny po sundání ze stroje (zachycení všech oček spojovací nití). Zátěžné pleteniny jsou paratelné ve směru pletení.

Zátrhavost - jedná se o náhodné zachycení nitě a jejím vytažení z úseku úpletu. Je ovlivňována odporem, který nit klade proti jejímu vytažení z pleteniny. Závisí na použitém materiálu, na vazbě a na hustotním součiniteli (nit se snáze vytáhne z řídké pleteniny). Způsobuje výraznou a zpravidla neodstranitelnou změnu ve struktuře textilie.

TERMICKÉ VLASTNOSTI

Propustnost tepla, propustnost vodních par a prodyšnost - jsou ovlivňovány předně použitým materiálem a až v druhé řadě strukturou pleteniny. Obecně mají úplety vlivem velkého množství obsahu vzduchu (tj. vlivem objemnosti struktury) dobré tepelně izolační vlastnosti. Jsou zároveň prodyšné, takže může být teplo odváděno pohybem vzduchu.

2.1.2 Tkanina

Tkanina - je plošný nebo prostorový textilní výrobek zhotovený vzájemným provázáním dvou navzájem kolmých soustav nití.

Osnova - podélná soustava nití v tkanině

Útek - příčná soustava nití v tkanině

Vazba - je způsob vzájemného provázání soustavy osnovních a útkových nití. (více viz skripta /2/)

Plátnová vazba - nejjednodušší nejhustší vazba, pravidelně se střídají vazné body osnovní s útkovými.

Dostava - jedná se o hustotu nití ve tkanině. Udává počet nití na 100 mm. Vyjadřujeme dostavu útku (počet nití v příčné soustavě nití) a dostavu osnovy (počet osnovních nití - v podélném směru).

2.1.3 Barvení

Barvení textilií - je zušlechťovací proces, kterým se dodává textilním výrobkům zabarvení, pokud možno trvalé.

Příčinou barevnosti je schopnost barviv absorbovat záření určité vlnové délky. Neabsorbovaná část z viditelné oblasti spektra se odráží do oka, kde vyvolává barevný vjem.

Schopnost absorbovat záření je podmíněna chemickou strukturou barviva. Ve struktuře barviva můžeme rozlišit charakteristické skupiny, které určují jeho barvu, hloubku odstínu i jeho afinitu k určitým vláknům.

Barviva - jsou rozdělována do skupin podle barvířských vlastností. /více informací viz skripta 3/

Přímá (substativní) barviva

- používají se k barvení celulóзовých vláken
- jsou rozpustná ve vodě
- natahují na vlákno z vodného roztoku bez jakýchkoliv přísad do lázně.
- nevznikají žádné chemické vazby
- schopnost barviva natahovat na vlákno se zvýší přidavkem elektrolytu (NaCl - kuchyňská sůl)
- pro zvýšení stálosti za mokra se dodatečně upravuje přidavkem kationaktivního textilního pomocného prostředku

ZPŮSOB BARVENÍ

Vytahování z lázně - materiál se zpracovává delší dobu v barvící lázni, při použití poměrně zředěné barvící lázně

Bubnový barvicí aparát - se používá pro barvení dílců a
hotových výrobků

2.1.4 Tisk

Textilní tisk - místní vybarvení textilie, obvykle ostře ohraničené a využívající vícebarevného opakovaného vzoru. Na textilií nanášíme zahuštěný, maximálně koncentrovaný roztok barviva a to jen v místech určených k vybarvení. Pro zabránění rozpíjení barev, musíme tisk ihned po nanesení na textilií usušit a následně pařit.

Paření - má za účel prudce ohřát tiskací barvu, nanesenou na textilií a to na teplotu varu vody a současně zvýšit obsah vody v zahuštěné barvě parou, kondenzující na textilií. Tím jsou zajištěny podmínky v ultrakrátké lázni. Během paření přejde barvivo z tiskací záhustky na vlákno, kde se zafixuje.

Tisk přímý - barevný vzor se tiskne přímo na bílou nebo barevnou plochu

Pur - tiskací barva o maximální sytosti

Kupír - tiskací barva zředěná přidáním další čisté záhustky v určitém poměru

Ruční tisk - reliéfní tisk, při kterém přenášíme barevné zvory reliéfní formou, dřevěnou nebo kovovou na textilií, nalepenou na stole s pružnou omyvatelnou podložkou

2.1.5 Odpočinek

Využila jsem definice viz Psychologický slovník /8/

Odpočinek - přerušení tělesné nebo duševní činnosti.

Životní rytmy se vyznačují střídáním fází činnosti a odpočinku. Opakované výkony vyžadují periodu odpočinku, která je nutná pro fyziologickou obnovu sil organismu. Neustálá práce vede k přepracování a vyčerpání; je to příčina některých nervových nebo psychosomatických poruch. Avšak toto jednání může být samo o sobě motivováno nevědomými neurotickými příčinami, například pocitem viny a touhou po sebezničení. K obnově životní energie při přepracování je nutný prodloužený odpočinek.

3. NÁVRH ŘEŠENÍ A JEHO ZDŮVODNĚNÍ

3.1 Odpočinek a příkrývky

„Odpočinek neznamená nicnedělání. Odpočinek znamená načerpání nových sil.“

Daniel W. Jesselyn

Odpočinek

Vždycky jsem si myslela, že člověk vydrží úplně všechno, ale opak je pravdou. Je moc hezké za život stihnout spoustu věcí, ale nesmíme zapomínat na odpočinek. Životní krédo by nemělo být uštvať se a nežít, ale pracovat tak, abychom ještě u toho stihli žít. Můj životní styl za posledních pět let (po úmrtí mé matky) nebyl zrovna nejideálnější, nervové vypětí na denním pořádku a halda nesplněných úkolů přede mnou. Zjistila jsem jediné; takto by to dál nešlo. Můj život se skládal ze samých povinností a na radosti v tom shonu nebyl čas. A tak jsem si řekla dost!

Protože naše rodina je docela početná a náš byt situovaný tak, že se nedá nikam zalézt a být tam jen sám se svými myšlenkami, rozhodla jsem se, že navrhnu komplet odpočinkových příkrývek, přehozů a polštářů, a vytvořím si tak alespoň malé zákoutí pro nerušený odpočinek. Pro někoho ztrátu času. Ale pozor! O dpočinek by se neměl v žádném případě podceňovat a zanedbávat. Je to stav, při kterém člověk nabírá nové síly do života. Nezapomínejme na to, že nejsme žádní stroje, které fungují po naprogramování. Jsme obyčejní lidé, kteří pro to, aby fungovali, potřebují obživu, spánek, lásku...

V každém bytě, domku, či chalupě bychom měli mít koutek, kde nám bude příjemně, kde budeme obklopeni samými krásnými věcmi, které nás uklidní a potěší. Načerpát nové

síly můžeme samozřejmě i aktivním odpočinkem, sportem, či procházkou, ale pojďme se zaměřit na odpočinek jako takový, na dobu, kdy se nepohybujeme, kdy pouze relaxujeme u pěkné knihy nebo kdy posloucháme příjemnou hudbu, nebo jednoduše spíme.

Přikrývky

Co k takové činnosti budeme potřebovat? Asi nějakou pohovku, na pohovku polštářky a na sebe nějakou přikrývku, aby nám nebyla zima a cítili jsme se dobře. A nápad je na světě.

V našem případě můžeme též pohovku vynechat a tištěnou přikrývku využít přímo k ležení na koberci či jiné podložce.

Přikrývky nemusí sloužit pouze jako přikrývky, ale můžeme je použít i jako přehoz přes postel, pohovku, či křeslo.

3.2 Pletenina, tisk a materiál

Pletenina

Jeden z materiálu použitý v mé práci je pletenina. Pleteninu jsem si vybrala pro její vlastnosti, hlavně její pružnost a tažnost, kterou jsem umocnila tím, že jsem použila oboulícní pleteninu. Využila jsem zde možnosti přesného napletení šířky dílů, které se již nemusí začístořovat, a tak jsou dobře použitelné pro můj záměr proplétat a sešívat mezi sebou jednotlivé napletené pruhy.

U oboulícní pleteniny nedochází po upletení ke stáčení okrajů. Pletenina má též dobré tepelné a izolační

vlastnosti, což se hodí na výrobu příkrývek. Zajímá mne též způsob výroby.

Plést jsem se naučila asi v deseti letech, od té doby jsem již upletla pěknou řádku věcí. Původní návrhy se také proto zabývaly ruční pleteninou. Celou kolekci jsem začala promýšlet již od září, tehdy vznikly první návrhy na vzory s názvem Kostky, kostky, kostičky. Pak jsem se ve svém tvoření přesměrovala trochu jinam, díky zakoupenému materiálu, který se spíše hodil pro oděvní účely. Tři měsíce jsem strávila vymýšlením vzorů a stříhů na svetry a šaty, pak se ale kvůli nevhodnosti materiálu (jeho kvalitě a barevnosti - jednalo se o zbytkový materiál 100% akryl - z výroby koupelnových předložek) začal můj záměr opět směřovat na příkrývky. Předemnou se kupila řada dalších a dalších návrhů (vzory na ruční pletení, barevné vzory na tisk, různé stříhové záležitosti) a to stěžovalo mé rozhodování, jakým směrem se ubírat.

Poté, co mi byl na katedře mechanických technologií nabídnut materiál na zhotovení bakalářské práce, jsem definitivně opustila ruční pletení a zaměřila se na pletení strojové.

Tisk

Tkanou příkrývku jsem doplnila tiskem. Jedná se o ruční přímý tisk. Chtěla jsem převést použitý vzor na pletené příkrývce do jiného textilního zpracování.

Vybrala jsem si techniku tisku, který příjemně doplňuje a ozvláštňuje použitý jednobarevný podkladový materiál a je barevně sladěn s pletenými příkrývkami.

Můžeme zde sledovat změnu a přizpůsobení vzoru vůči použitému materiálu a technologii výroby.

Celá práce je založena na geometrickém základu, ale pouze u tištěné přikrývky jsem zachovala původní geometrické řešení vzoru.

Materiál

Jako materiál pro pletení jsem si vybrala přízi s bavlněným charakterem. Jedná se o odpočinkové přikrývky, s využitím v interiéru či v exteriéru v letních měsících, při odpočinku na zahradě, proto jsem volila bavlněnou přízi. Dobře hřeje a odvádí teplo, zároveň je velmi příjemná na dotyk, tato vlastnost je u přikrývek velice žádoucí, protože přijdou do přímého kontaktu s lidským tělem.

Má dobrou navlhavost, dobře saje pot a dobře se barví.

Ve své práci jsem použila vlastně nepotřebný materiál, původně měl sloužit ke tkacím účelům, ale ve tkacích strojích se trhal, proto o něj projevíli zájem v pletací dílně, kde se ho snažili zužitkovat. K tomu jsem jim napomohla i já svými přikrývkami.

Bavlněnému materiálu jsem zůstala věrná i u tištěné přikrývky. Zde se ale jedná o tkaninu.

3.3 Inspirace a využití

Inspirovala jsem se tématem odpočinku /viz Úvod a kapitola 3.1/. Vzory jsou inspirované dětskými kostkami. Zvolené téma je hra. Při hře se člověk oddává odpočinku, je to určitý stav uvolnění, odreagování se a nemyšlení na věci nutné, důležité a stresující.

Celou kolekci příkrývek bych situovala do otevřeného prosvětleného prostoru. Stěny místnosti by měly být vymalovány čistě bílou barvou či barvou v odstínu slonové kosti. Místnost bych obložila částečně dřevem, namořeným na tmavě hnědou barvu. Pokoji by dominoval krb. Ale vybere-li si tyto příkrývky k odpočinku někdo, kdo nemá takto zařízený byt, nevadí, tato kolekce se přeci může použít do jakéhokoli interiéru, ale i exteriéru.

Pro jakou věkovou kategorii jsou příkrývky určeny? Vzhledem k tomu, že jsem celou práci stavěla na vlastních potřebách, doporučila bych tuto kolekci jak mladým, tak starším a úplně nejstarším. Záleží pouze na Vašem vkusu, jakým barvám a jakému materiálu dáváte přednost a v čem by se Vám příjemně odpočívalo. Takže věkovou hranici bych s přesností nevytyčovala.

3.4 Barevné řešení

Barvy jsem volila přírodní, též složení použitého materiálu napomohlo k vytvoření takového nádechu. Barvy jsou volené náhodně, nemají žádný větší filosofický, ani psychologický podtext. Nejprve jsem si vytvořila řadu vzorků, které jsem obarvovala doma v hrnci. Barevnost jsem hledala v barvě písku, slunce, inspirovala jsem se Egyptem. Odstíny žluté, okrové přes červenou, přecházející do hnědých odstínů. Potom jsem z takto obarvených vzorků sestavovala barevné kombinace. A v této fázi jsem se úplně vzdálila svému původnímu záměru. Určitě to každý zná, že si vytvoří svoji oblíbenou paletu barev a tu potom používá, snad podvědomě.

Původní záměr byl vytvořit kolekci s názvem Konečně svítá, chtěla jsem použít veselých zářivých barev a vytvořit pro mne tak netypickou barevnost, dát do práce trochu optimismu, jakože se blíží na lepší časy, ale záměru jsem nedostála. Vytvořila jsem tak kolekci nevýrazných odstínů, kolekci harmonickou, nepobuřující a nikterak nevybočující.

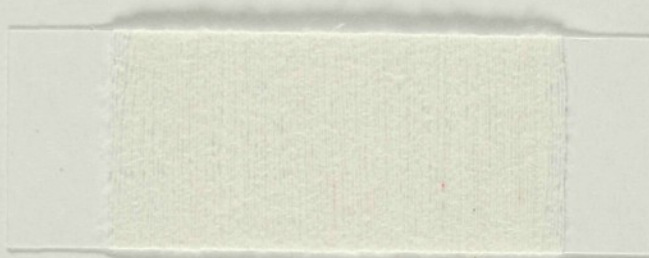
K barvení jsem použila klasických barev pro domácí použití, barev Duha. Jedná se o barvy přímé, které jsem barvila vytahováním z lázně v automatické pračce.

Tyto barvy mají velmi malé stálosti v praní a na světle. S tímto faktem je třeba počítat. Vezměme ale v úvahu, že kdyby se příkrývky vyráběly ve větším množství sériově, použilo by se kvalitnějších barev a průmyslového barvení.

4. REALIZACE ŘEŠENÍ

4. 1 Pletená přikrývka proplétaná a polštářky

4.1.1 Popis zvoleného materiálu

Výchozí příze je dvojmo skaná s jemností 25 tex. Výsledná příze je čtyřikrát družená, tudíž má jemnost 100 tex.

Etiketa udává materiálové složení 100% bavlna, realita je však jiná. Po provedení mikroskopické zkoušky jsem zjistila, že se jedná o viskózu ve směsi se syntetickým materiálem. To, že se nebude jednat o čistou bavlnu jsem již poznala při zkušebním barvení, barvy chytaly slabší odstín než na bavlněnou tkaninu a neprobarvovaly se všechny vlákna v pletenině, což vytvořilo zajímavý efekt.

Pochybnosti však nastaly již před samotným barvením, budou všechny použité příze stejného složení? Probarví se všechny napletené díly na stejný odstín?

Hustota pleteniny po sundání pleteniny ze stroje

Hustota sloupků	55	55	55	60	55	55	55
Hustota řádků	35	35	30	30	30	30	30

Průměrná hustota sloupků - 56 sloupků na 100 mm

Průměrná hustota řádků - 31 řádků na 100 mm

Celková hustota pleteniny

/vzorec viz Teoretická část/ - 1736 oček

Hustota pleteniny po vyprání

Hustota sloupků	40	45	40	45	50	50	45
Hustota řádků	45	40	45	35	35	35	40

Průměrná hustota sloupků - 45 sloupků na 100 mm

Průměrná hustota řádků - 39 řádků na 100mm

Celková hustota pleteniny - 1755 oček

Hustota pleteniny po barvení

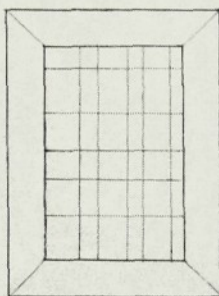
Hustota sloupků	50	55	55	55	60	50	55
Hustota řádků	40	40	40	35	35	40	40

Průměrná hustota sloupků - 54 sloupků na 100 mm

Průměrná hustota řádků - 39 řádků na 100 mm

Celková hustota pleteniny - 2106 oček

4.1.2 Postup vyhotovení

Obr. 1 - Technický nákres pletené přikrývky proplétané

Nejprve jsem upletla zkušební vzorky, z kterých jsem vypočítala potřebný počet ok /viz kapitola 4.1.1/. Celou práci jsem realizovala v pletařské dílně v budově E Technické univerzity pod vedením Ing. Aleny Frydrychové.

K pletení jsem využila dvoulůžkový plochý pletací stroj s dělením stroje 5. Hustotu pleteniny jsem nastavila na číslo 3.

Potom jsem napletla dostatečný počet pruhů podle návrhu.

600řádků

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
150	2
75	2
70	1
65	2
55	1

800 řádků

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
150	2
65	1
55	2
45	2
40	1

U pletacího stroje jsem strávila hodiny a hodiny nezáživného přejíždění zleva doprava a nazpět.(přibližně 30 hodin).

Po upletení všech pruhů jsem začistila jejich horní okraj na overlocku, aby nedošlo k vypárání při praní a barvení materiálu.

Napletené pruhy jsem nejprve dvakrát vyvářela v automatické pračce.

Pruhy, určené návrhem jsem rozdělila do skupin a jednotlivé pruhy i s pruhy na polštářky jsem barvila.
/Barviva a způsob barvení kapitoly 2.1.3 a 3.4/

Barvicí lázeň 1:

Barva hnědá - pruhy určené na lem:

Hmotnost textilního materiálu - 2 150 gramů

Celkové množství barviva - 65 gramů (39 g tmavě hnědé,
26 g červené)

Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů

Fixujeme dvakrát v lázni s přídatkem 1/3 litru octa.

Vybarvení - 3%

Teplota lázně - 90°C

Barvicí lázeň 2:

Barva hnědá - zbylé pruhy + pruhy na polštářky:

Hmotnost textilního materiálu - 1 200 gramů
Celkové množství barviva - 36 gramů (22 g tmavě
hnědé, 14 g červené)
Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů
Fixujeme dvakrát v lázni s přídavkem 1/3 litru
octa.
Vybarvení - 3%
Teplota lázně - 90°C

Barvicí lázeň 3:

Barva červenohnědá - pruhy na přikrývku + pruhy na
polštářky:

Hmotnost textilního materiálu - 1 850 gramů
Celkové množství barviva - 53 gramů (45 g červené,
8 g šedé)
Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů
Fixujeme dvakrát v lázni s přídavkem 1/3 litru
octa.
Vybarvení - 3%
Teplota lázně - 90°C

Barvicí lázeň 4:

Barva pastelová - pruhy na přikrývku + pruhy na
polštářky:

Hmotnost textilního materiálu - 1900 gramů
Celkové množství barviva - 2 gramy tmavě hnědé
Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů
Fixujeme dvakrát v lázni s přídavkem 1/3 litru
octa.
Vybarvení - 0,1%
Teplota lázně: 90°C

První potíže nastaly již při samotném pletení, pruhy se různě vytahovaly podle použitého počtu jehel v jehelním lůžku (čím menší počet ok, tím větší odtah). Další úskalí přišlo při barvení, vybrané odstíny, které jsem měla obarvené z domova, ve velkém množství chytily úplně jiný odstín, takže jsem vše musela přebarvovat a lámala jsem si hlavu, do jaké barevnosti mám vše posunout.

Ani samotné šití se neobešlo bez potíží. Jak je známo obouliční pletenina a pletenina vůbec je velice tvárná a nestabilní, takže naaranžovat celou přikrývku tak, aby držela tvar a nehýbala se nebylo jednoduché.

Nabarvené pruhy jsem složila vedle sebe podle návrhu a vzájemně jsem pruhy pravidelně proplétala pod sebou a nad sebou.

Využila jsem různé šířky pruhů. Sám materiál se nabízel k tomu, že jsem pravoúhlé řešení návrhu porušila a využila pružnosti pleteniny a rozehrála tak strnulé rovné linie.

Obr. 2 - Detail proplétané přikrývky

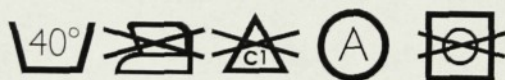
Celou přikrývku jsem musela sešívát v ruce, nechtěla jsem, aby se strojové švy projevovaly na rubní straně přikrývky. Přikrývky jsou tedy oboustranné, protože jsem chtěla zachovat čistotu materiálu a nezasahovat tak do vlastností pleteniny. Podšitím tkaninou a tím zafixováním

jejího elastického tvaru, by příkrývka absolutně ztratila svou hřejivost a příjemný omak použitého materiálu. Jedná se o příkrývky, takže zde není důležitá rozměrová stabilita. Pletené příkrývky budou naopak příjemnější, když se okolo Vás ovinou a vytvoří tak ještě lepší tepelnou izolaci. Nechala jsem pletenině volný prostor pro svou deformaci.

Po sešití všech volných částí příkrývky následovalo všití lemu. Tuto náročnou práci jsem raději svěřila do rukou zkušenější osobě. Nejprve se u lemu odšily rohy, a potom se sešité pruhy vsadily do lemu a přišily na stroji.

Následovalo přišití švu u lemu k příkrývce, opět ručně a nepatrné ruční zafixování vnitřních švů u odšitých rohů.

Doporučená údržba:

Polštářky

Na polštářcích je použita jak pletenina, tak tkanina (popis materiálu viz kapitola 4.3.1), protože zde by na rozdíl od příkrývek byla nežádoucí rozměrová nestálost pleteniny, povlaky by se vytahovaly a nev ypadaly by pěkně. Polštáře jsem tak vlastně tkaninou z druhé strany částečně zafixovala. Polštáře jsou jednostranné, takže zde odlišnost materiálu na druhé straně polštáře neruší.

Barevné odstíny všech polštářků jsou stejné jako u příkrývky. Všechny polštáře vycházejí ze vzoru na příkrývce. Mění se pouze počet a šířka pruhů.

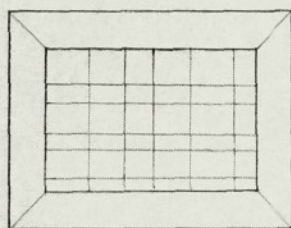
Nejprve jsem opět napletla pruhy v požadovaných šířích, pak barvila a nakonec sešívala.

Vnitřní polštářky jsou ušité ze sypkoviny a vycpané zbytky netkaných textilií, které jsem získala na katedře netkaných textilií.

Polštář 1:

Tento polštář je vlastně zmenšeninou proplétané přikrývky.

Postup při šití je stejný jako u přikrývky.

Obr. 3 - Technický nákres polštáře 1

170 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
22	2
20	1
18	2
14	1

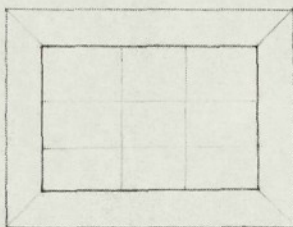
230 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
18	1
14	2
10	2
8	1

Na lem - 30 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát 450 řad.

Polštář 2:

Lem je červenohnědý, uvnitř hnědé pruhy a uprostřed pruh pastelové barvy. Polštář je též proplétaný.

Obr. 4 - Technický nákres polštáře 2

170 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
44	1
40	1
30	1

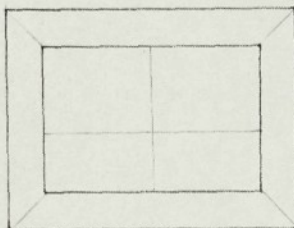
230 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
28	1
26	1
20	1

Na lem - 30 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát 450 řad.

Polštář 3:

Lem světle hnědý. Uvnitř jsou použity dva pruhy světle hnědé a po jednom pruhu hnědé a červenohnědé barvy.

Obr. 5 - Technický nákres polštáře 3

170 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
60	1
54	1

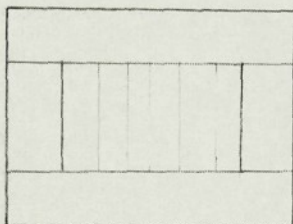
230 řad

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
42	1
32	1

Na lem - 30 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát
450 řad.

Polštář 4:

Tento polštář je sešívaný. Lem hnědý. Střídají se pruhy všech odstínů.

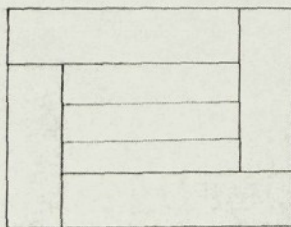
Obr. 6 - Technický nákres polštáře 4

Na lem 40 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát 450 řad.

Na pruhy uvnitř lemu využity zbytky pruhů.

Polštář 5:

Polštář je též sešívaný. Uprostřed použity všechny odstíny a pruhy lemu jsou v hnědé barvě.

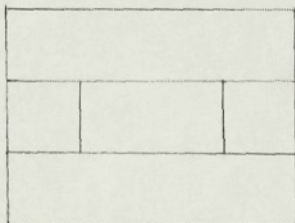
Obr. 7 - Technický nákres polštáře 5

Na lem 45 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát 450 řad.

Opět využity zbytky pruhů.

Polštář 6:

Prostřední pastelový pruh je olemován hnědou barvou.

Obr. 8 - Technický nákres polštáře 6

Na lem 50 jehel v jednom jehelním lůžku - dvakrát 450 řad.

Využito zbytku pastelového pruhu z proplétané příkrývky.

Hotové nabarvené pruhy jsem sestavila podle návrhu a sešila. Po ručním sešití následovalo strojové vsazování lemu a ušití celého povlaku.

Z rubové strany je na polštářích zapínání na spínací stuhu.

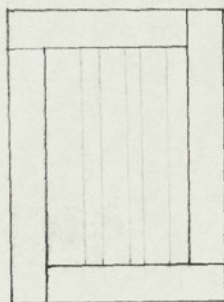
4.2 Pletená příkrývka sešívaná a polštářky

4.2.1 Popis zvoleného materiálu

Použitý materiál je stejný jako u předchozí příkrývky.

Barevný odstín je barven stejným způsobem jako hnědý odstín u předchozí příkrývky.

4.2.2 Postup vyhotovení

Obr. 9 - Technický nákres pletené příkrývky sešívané

Nejprve jsem si opět napletla potřebný počet pruhů. Potom jsem veškerý napletený materiál obarvila. Barvení už probíhalo poněkud rychleji a ne formou pokus - omyl, protože jsem barvila na stejný odstín, jako u předchozí příkrývky. Všechny pruhy jsem obarvovala pouze na jeden odstín hnědé. Pak jsem pruhy složila v požadovaném pořadí přes sebe a vytvořila jakési zvlnění. Celou příkrývku jsem opět sešívala ručně, a to jak z lícové tak rubní strany. Pak následovalo všití lemu, s kterým mi pomáhala opět ruka zkušenější šičky. Tentokrát jsme se při všívání lemu snažili využít pevných krajů pleteniny a lem jsme všívali jiným způsobem, než u proplétané příkrývky /viz Obr.9/. Po strojovém šití následovalo opět ruční začišťování okrajů.

Příkrývka je též oboustranná.

700 řádků

Počet jehel v jednom jehelním lůžku	Počet napletených pruhů
85	2
80	1
70	2
60	1

Na lem

600 řádků

150 jehel v jednom jehelním lůžku - počet pruhů 2

800 řádků

150 jehel v jednom jehelním lůžku - počet pruhů 2

Barvicí lázeň 1:

Hmotnost textilního materiálu - 2 050 gramů na lemy

Celkové množství barviva - 62 gramů (37 g tmavě hnědé, 25 g červené)

Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů

Fixujeme dvakrát v lázni s přídavkem 1/3 litru octa.

Vybarvení - 3%

Teplota lázně - 90°C

Barvicí lázeň 2:

Hmotnost textilního materiálu - 2 400 gramů pruhy + na polštářky

Celkové množství barviva - 75 gramů (45 g tmavě hnědé, 30g červené)

Množství elektrolytu NaCl - 200 gramů

Fixujeme dvakrát v lázni s přídavkem 1/3 litru octa.

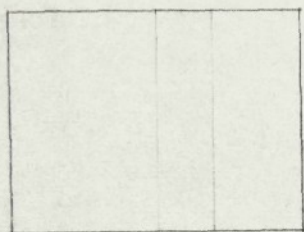
Vybarvení - 3%

Teplota lázně - 90°C

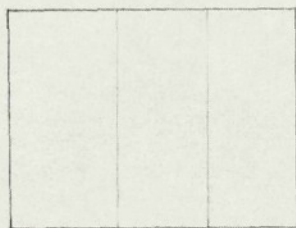
Doporučená údržba:

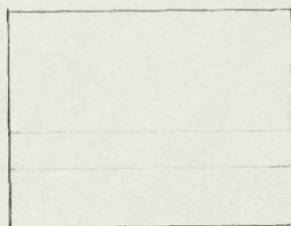
Polštářky

a)

b)

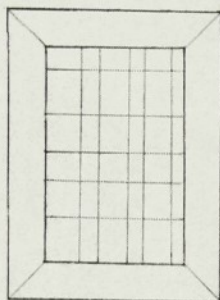

c)

Obr. 10 - Technické nákresy na pletené polštářky sešívané

Polštářky vytvořené sešívanou technikou byly vyrobeny ze zbytků pruhů, po ušití proplétané přikrývky. Jedná se o tři jednobarevné polštářky, každý v jedné barvě použitého odstínu.

4.3 Tištěná přikrývka

Obr. 11 - Technický nákres tištěné přikrývky

4.3.1 Popis zvoleného materiálu

Materiál použitý na tuto přikrývku je tkanina v plátňové vazbě, běžně používaná jako prostěradlovina. Materiálové složení čistá bavlna, obarvená na čokoládově hnědou barvu. Je to výrazná barva k oběma předchozím přikrývkám.

Dostava útku - 185 nití na 100 milimetrů

Dostava osnovy - 255 nití na 100 milimetrů

Materiál byl zakoupen již obarvený v závodě Benar v Benešově nad Ploučnicí.

Tato přikrývka působí jednostranně, spodní část je pouze podšita jednobarevnou tkaninou. Celá přikrývka je vyplněna zbytkovými pruhy přikrývky zvané Larisa, kterou jsem pořídila v závodě Larisa v Liberci. Pruhy o průměrné šířce 30 centimetrů jsem k sobě přišívala klikatým stehem strojově. Nevýhodou využití Larisy jako výplně je to, že není vůbec poddajná a tažná, takže vypnout vrchní a spodní tkaninu přikrývky tak, aby nedocházelo ke zvrásnění materiálu vůbec nebylo jednoduché.

4.3.2 Postup vyhotovení

Jako kontrast k nestabilním pleteným příkrývkám jsem vytvořila příkrývku z tkaniny, na které je zachováno původní geometrické řešení návrhu, jak rozměru celé příkrývky, tak použitého vzoru.

Nejprve jsem rozměřila celý vzor na tkaninu, vyměřené vzdálenosti jsem vykryla různě širokou lepící páskou, šíře 1; 1,5; 2; 2,5 a 3 centimetry. Pak jsem jednotlivé obdélníky vyplňovala příslušnou barvou.

K tisku jsem použila pigmentové barvy v barevnosti daných purů, z kterých jsem si namíchala jednotlivé odstíny.

Složení tiskací pasty 1 - barva hnědá:

11 dílů hnědé
21 dílů bílé
1/3 dílu černé
4 ¼ dílu červené
¼ dílu modré
1 díl oranžové

Složení tiskací pasty 2 - barva červenohnědá:

6 ¼ dílu červené
3 ¼ dílu hnědé
14 díly bílé
3 díly oranžové

Složení tiskací pasty 3 - barva pastelová:

1 díl hnědé

15 dílů bílé

$\frac{1}{4}$ dílu červené

K vytvoření zajímavého efektu na tkanině jsem využila otisku obyčejné houbičky na nádobí. Otiskovala jsem její hrubší stranu.

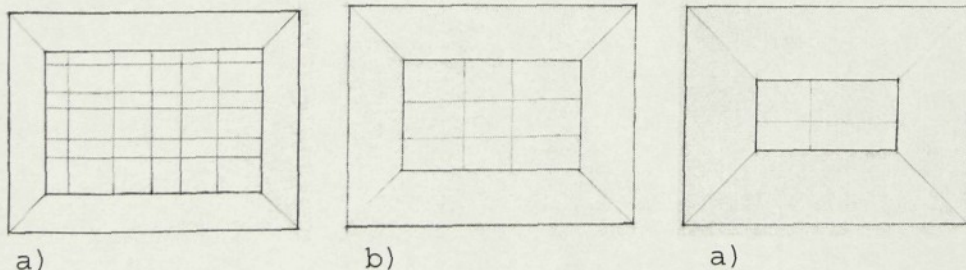
Po zaschnutí barev jsem barvy zafixovala horkou žehličkou a mohlo se přistoupit k samotnému šití. Se šitím opět pomáhala ruka odbornice.

Doporučená údržba:

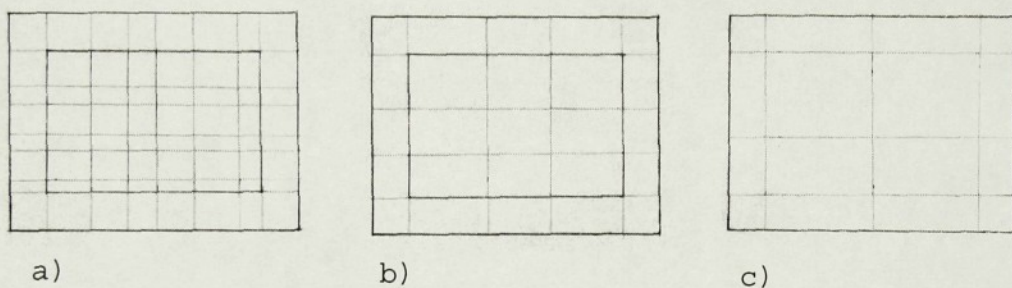
Polštářky

Polštářky jsem tiskla stejnými barvami podle vzorů na návrzích. Tři polštářky mají hnědý lem z tkaniny.

Obr. 12 - Technické nákresy na tištěné polštáře s lemem z tkaniny

A tři polštářky mají vytvořený lem přímo tiskem. Každý v jedné barvě tiskací pasty, použité na přikrývce.

Obr. 13 - Technické nákresy na tištěné polštáře
s lištěným lemem

Každý polštářek je originál. Vzory opět vycházejí ze vzoru přikrývky. Mění se jen počet zobrazených obdélníků a jejich měřítko.

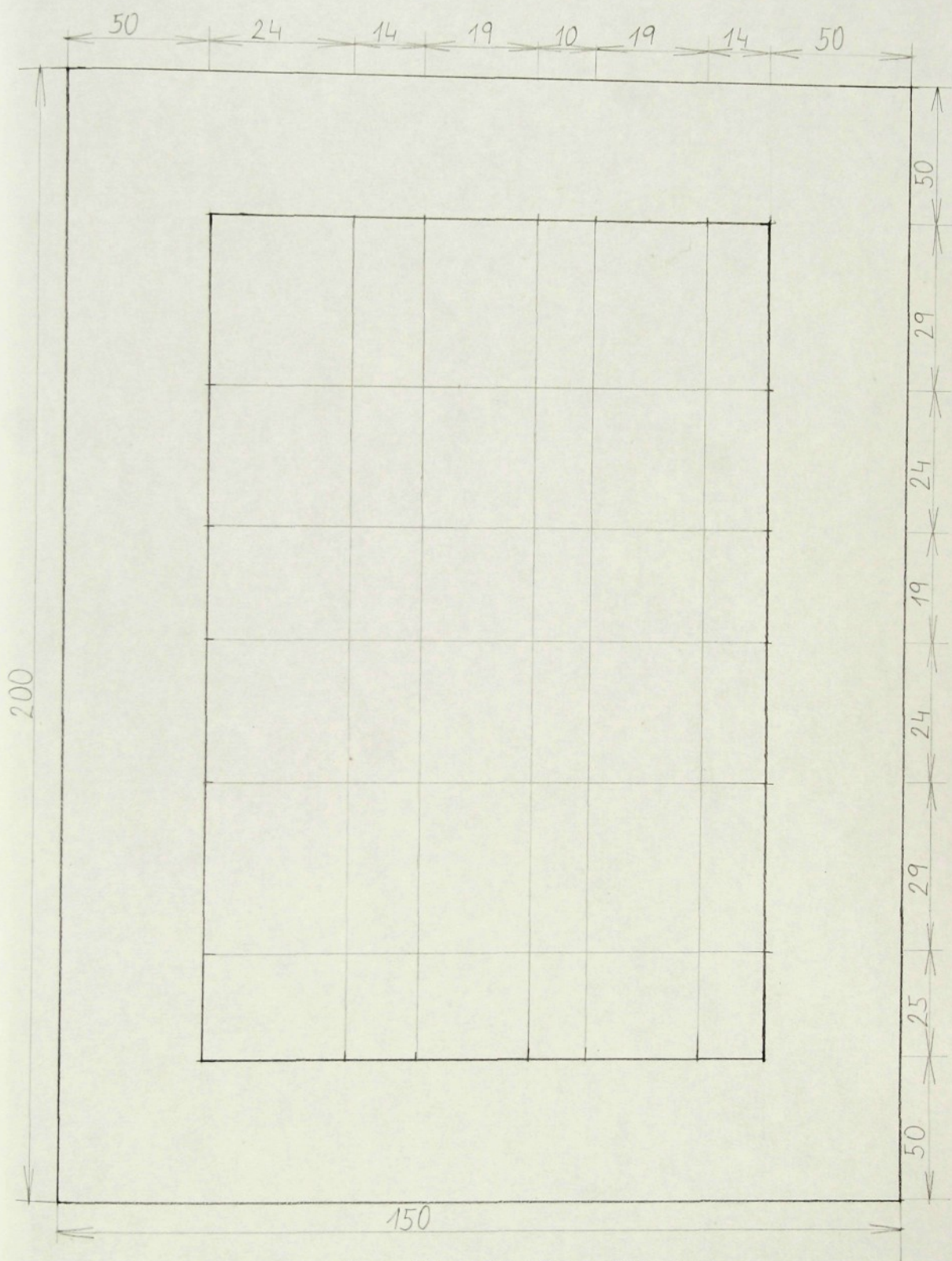
4.4 Rozměry příkrývek a polštářů

Rozměry příkrývky by měly být 150 cm x 200 cm. Pletené příkrývky však mají o několik cm více. Je to způsobeno tažností materiálu a také tím, že lem měl být oproti původnímu návrhu užší, ale při pletení pruhů jsem napletla o několik ok navíc, protože jsem počítala se zahnutím švů u všívání lemů, a tím vznikla nepřesnost v měření. Připočítala jsem tudíž několik centimetrů navíc na založení a všití k celé příkrývce, ale neuvědomila jsem si, že pletenina má pevné kraje, které jsem využívala při proplétání, a tudíž je mohu využít i při všívání lemu, ale už bylo pozdě. Neměla jsem dostatek materiálu, abych tuto moji chybu mohla napravit (spotřeba materiálu na lemy na obě příkrývky přesahovala 4 kilogramy)

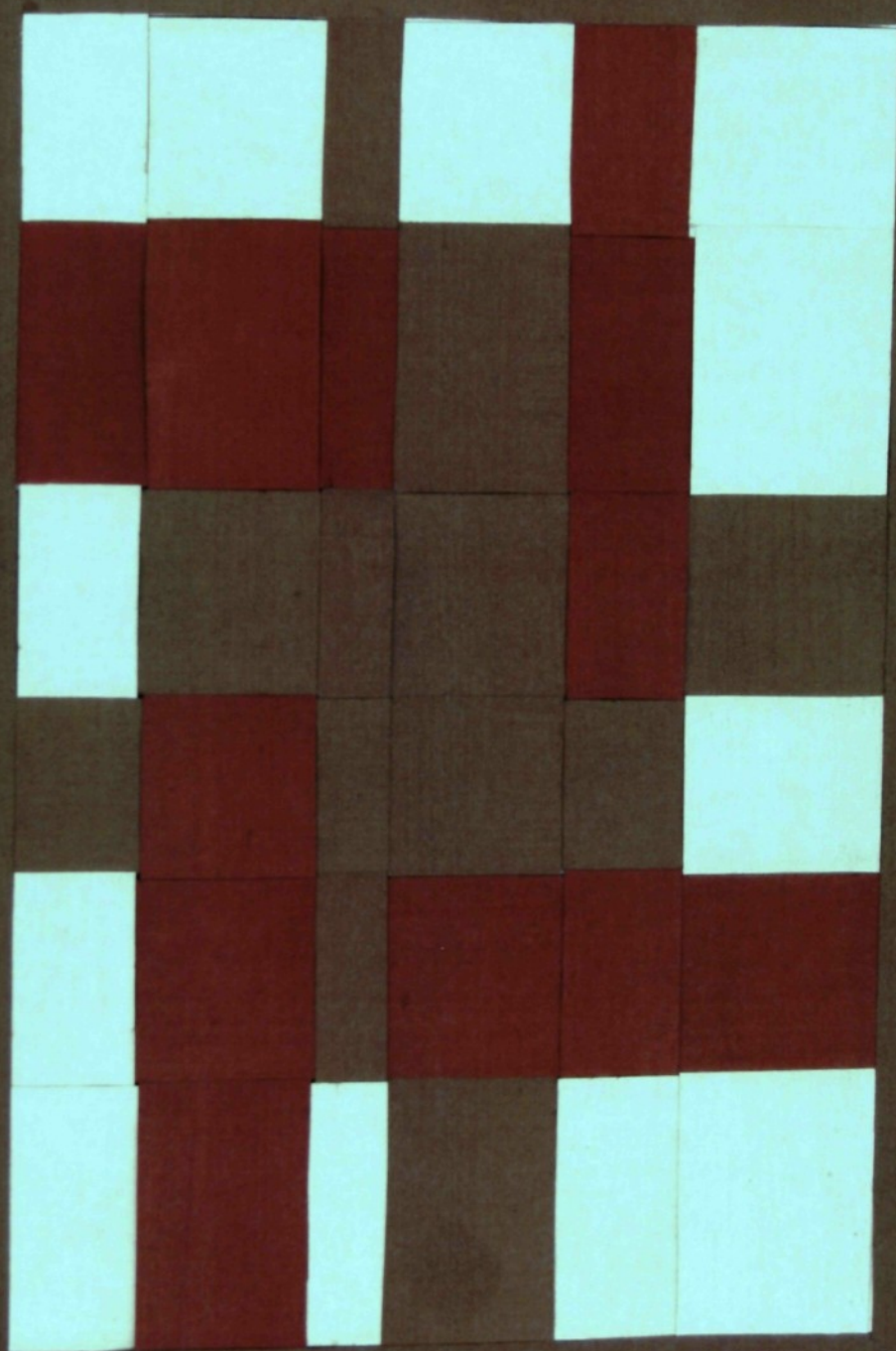
Ale o přesné zachování rozměrů v mé práci nejde. Počítala jsem s tažností pleteniny a její deformací do obou směrů.

Rozměry polštářků:

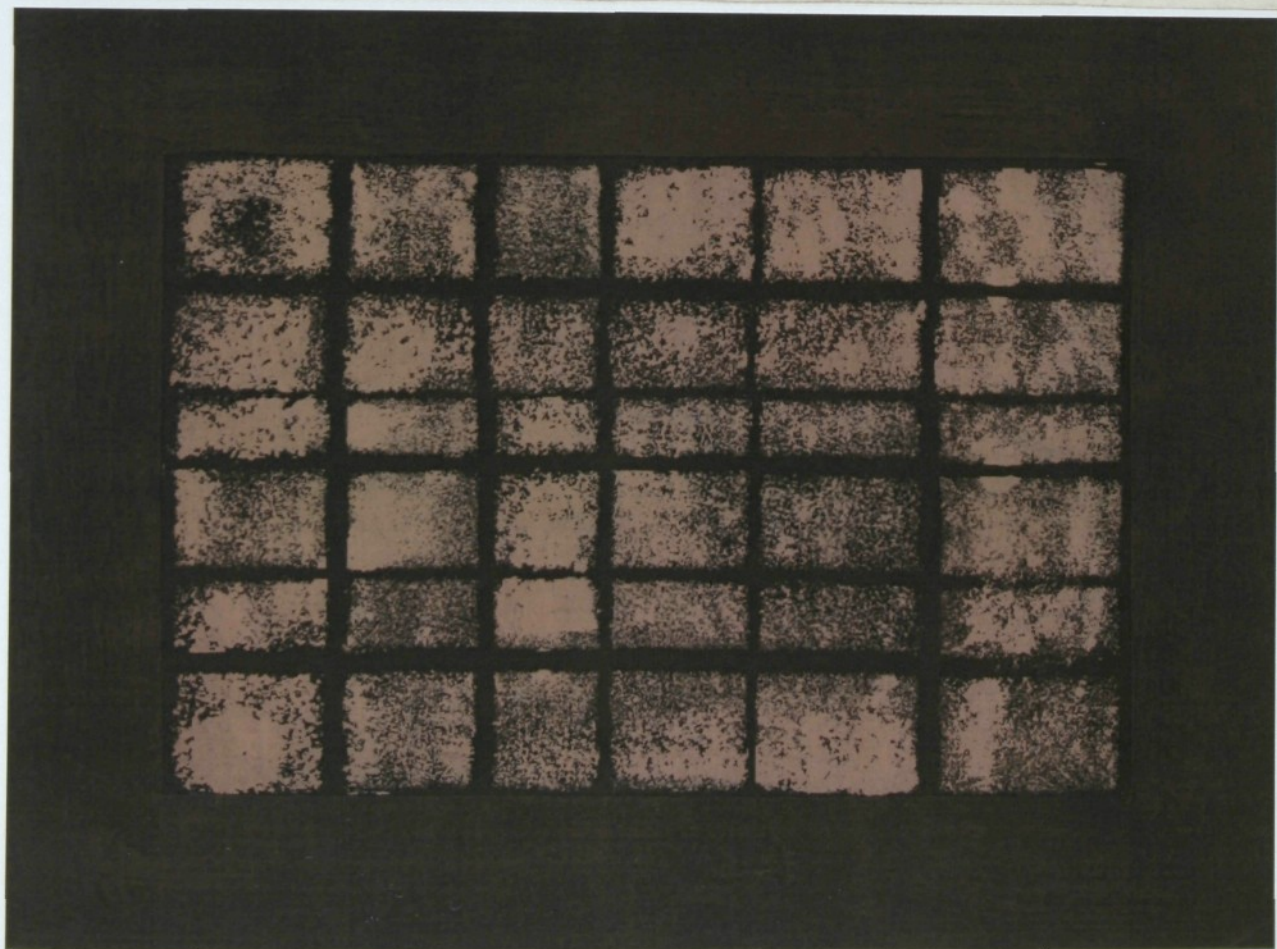
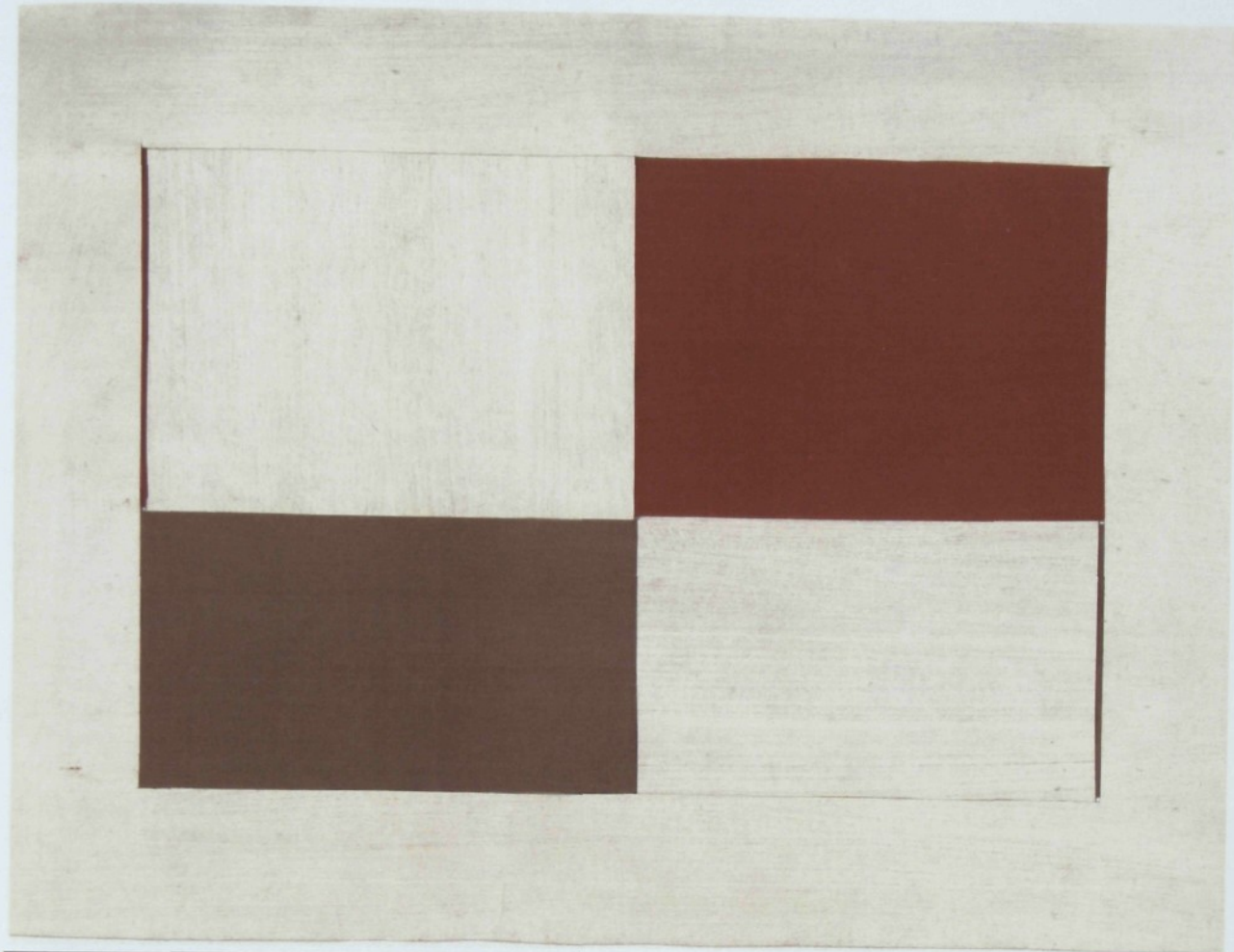
Rozměry všech polštářků jsou 42 x 56 centimetrů. Vychází z poměrů stran příkrývky 3 : 4.

Obr. 14 - Rozměry přikrývek

Návrh na proplétanou přikrývku

5. ZÁVĚR

A co dodat na závěr?!

Na práci jsem strávila nepočítaných hodin. Celou práci doprovázela od samého počátku nejistota. Snad poprvé za celou dobu studia jsem musela tolik improvizovat. Celá kolekce vznikala při samotném tvoření. Návrhy na papíře neodpovídaly charakteru pleteniny. Improvizace? To není zrovna slovo, se kterým bych se dokázala ztotožnit. Já dávám přednost jistotě, ale musela jsem se s tím nějak vypořádat. Jestli dobře, to už musí posoudit uživatel samotných příkrývek.

V průběhu práce se objevily další potíže, a to s mojí namoženou rukou, kvůli které bych se stejně nemohla věnovat ručnímu pletení, takže jsem byla ráda, že jsem zvolila alternativu strojového pletení.

Musíme vzít v úvahu, že celá bakalářská práce byla vytvořena v podmínkách, které jsem měla k dispozici na katedře. Ať již šlo o samotné pletení, barvení, tisk a hlavně šití. Nebýt zkušených rukou paní Čutkové nevím, jak bych celou práci vůbec zvládla. Průmyslově se totiž příkrývky šijí jiným postupem, ale takové podmínky domácí šicí stroje neposkytují.

Z ekonomického hlediska by výroba pletených příkrývek nebyla zrovna výhodná. Při sériové výrobě těchto příkrývek by se musel vymyslet výhodnější způsob spojování jednotlivých pruhů k sobě, ruční sešívání není zrovna finančně výhodné. Z toho vyplývá, že pletené příkrývky jsou originály a také jimi zůstanou.

Poděkování

Za spolupráci na bakalářské práci bych chtěla poděkovat paní Aleně Frydrychové, která mi poskytla materiál a umožnila v prostorách její katedry naplnění celé práce. Paní Daně Pejchalové, pod jejím vedením došlo k celé realizaci práce. Paní Emilii Frydecké, jako konzultantovi práce a paní Janě Čutkové za odbornou pomoc při realizaci celé práce. Dále pak celému profesorskému sboru naší katedry a všem pedagogům, kteří mne po celou dobu studia připravovali a učili, a tím se nepřímo podíleli na tom, že jsem mohla vytvořit tuto práci.

6. POUŽITÁ LITERATURA

1. **Teorie pletení** - Ing. Radko Kovář - Liberec 1986 - skripta
2. **TECHNOLOGIE I. - 3. část - Technologie pletení a proplétání** - Ing. Radko Kovář, CSc, Ing. Eliška Drägerová
3. **TECHNOLOGIE II. - 2. část - Zušlechťování textilií** - Ing. Milada Krebsová a Ing. Miroslav Kvapil - Liberec 1990 - skripta
4. **TECHNOLOGIE I. - 2. část - Technologie přípravy a tkaní - Vazby listových tkanin** - Ing. Ivo Hruďa, Doc. Ing. Vladimír Moravec, CSc - Liberec 1985 - skripta
5. **Velký průvodce útulným domovem** - Nicholas Barnard - Knižní klub Ikar, Praha 1995
6. **Kouzlo útulného domova** - Alice Westgateová - Bratislava 2001
7. **Psychologický slovník** - Norbert Sillamy - Univerzita Palackého v Olomouci 2001
8. **Využít každý den** - Pamela Espelandová, Rosemary Wallnerová - Portál, s.r.o., Praha

7. PŘÍLOHY

7.1 Fotodokumentace práce

1. Pletená příkrývka proplétaná + polštáře z obr.10 a); c) a polštáře 3, 5 a 6
2. Pletená příkrývka proplétaná, pletená příkrývka sešívaná a polštář 1
3. Pletená příkrývka sešívaná + polštáře z obr.10 a polštáře 4, 5 a 6
4. Tištěná příkrývka + polštáře z obr. 12 a z obr 13 a) a c)
5. Celkový pohled na kolekci i s autorkou a kompozice ze všech tří příkrývek

7.2 Ukázka použitého materiálu

6. Použité barevné odstíny pleteniny
7. Tkanina + ukázka tisku

